

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33331
Nom	Desenvolupament i educació familiar
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1319 - Grau de Psicologia	Facultat de Psicologia i Logopèdia	4	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1319 - Grau de Psicologia	30 - Desarrollo y Educación Familiar	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
CHECA ESQUIVA, IRENE	305 - Psicologia Evolutiva i de l'Educació

RESUM

La família, ha estat i continua sent en els nostres dies un grup i un fenomen d'importància clau en el desenvolupament psicosocial de les persones, constituint un risc per al desenvolupament de xiquets i adolescents, quan es tracta d'un entorn disfuncional.

Els canvis experimentats en la família han estat nombrosos i han influït en la seva composició, organització i etapes del cicle de vida familiar, generant diversitat de tipus de família i de maneres de viure en família.

Aquesta diversitat és una oportunitat irrenunciable, però al temps genera dificultats, al generar mites en la valoració de la funcionalitat familiar, assignant més valor a la família tradicional.

Els continguts seleccionats es basen en les diferents aproximacions teòrico-aplicades que han sigut tradicionalment suport de la intervenció en context familiar: terapia sistèmica, cognitivo-conductual y terapia adleriana. Se centren en l'anàlisi, tant sincrònic com diacrònic de la família. Les dimensions a tenir en compte són: entorn, relacions, persones i cultura familiar, que seran la base de la valoració familiar i de les propostes d'assessorament.

Les competències específiques que cal adquirir requereixen de la reflexió sobre la pròpia família d'origen i de la observació d'altres famílies.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No s'estableixen requisits previs, si bé és recomanable que es tinguin les competències relacionades amb la psicologia del desenvolupament del Cicle Vital i sobre Avaluació psicològica.

COMPETÈNCIES

1319 - Grau de Psicologia

- Conèixer els processos i etapes del desenvolupament psicològic al llarg del cicle vital.
- Saber interpretar la realitat familiar d'acord amb els models teòrics de psicologia familiar.
- Conèixer la dimensió social i antropològica de la família considerant els factors històrics i socioculturals que intervenen en la seua configuració
- Observar famílies diferents de la pròpia, analitzant el seu funcionament des del seu propi context cultural.
- Anàlisi sincrònica i diacrònica de la família. Descripció i valoració de les dimensions rellevants.
- Anàlisi i valoració de la funcionalitat familiar i de les situacions del risc per al desenvolupament personal.
- Saber analitzar les necessitats i demandes dels membres de la família en els diferents models familiars.
- Ser capaç de seleccionar i aplicar instruments: genograma, entrevistes, escales i qüestionaris.
- Establir les metes de l'actuació psicològica en el context familiar, proposant i negociant les metes amb els destinataris i afectats. Planificar.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Descriure i interpretar les dimensions rellevants en el sistema familiar.
- Valorar els punts forts i febles d'un sistema familiar real i / o fictici.
- Utilitzar el genograma, l'entrevista i les escales com a instruments per conèixer i valorar el sistema

familiar.

-Planificar l'assessorament i intervenció familiar a partir dels punts forts i febles detectats en el sistema familiar i en el seu context.

-Descriure i relacionar amb casos concrets les aportacions fonamentals de la teoria i terapia sistèmiques, cognitiu-conductual i adleriana.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La família com a context de desenvolupament humà

- Definició de família
- Funcions de la família
- Evolució de la família a la societat espanyola
- Tipus de família

2. La persona. Competències i necessitats

- Model de Maslow aplicat al sistema familiar
- Model de Max Neef aplicat al sistema familiar
- Model de Bowen: Vinculació vs. Autonomia i Diferenciació del Self

3. L'entorn familiar

- Inicis i bases dels models de relació familiar
- Model de Maccoby i Martin
- Model contextual-ecològic de Bronfenbrenner desde el sistema familiar
- Model integrador de Darling i Steinberg
- Aproximació des de la perspectiva sistèmica

4. Relacions familiars. Comunicació, jerarquia i equilibri

- Les relacions des de la perspectiva sistèmica
- La comunicació verbal i la comunicació no verbal
- Equilibri familiar i models teòrics

5. Subsistemes. Parella i fratria

- Fratria y parella
- Els llenguatges del amor

6. Cultura familiar

- La cultura familiar
- Els valors i les creences familiars
- Els mites al sistema familiar
- Els rituals al sistema familiar

7. Diagnòstic de la dinàmica familiar. Intervencions i estratègies a l'assessorament familiar

- Tècniques de comunicació verbal
- Tècniques des de sistèmica: verbals i no verbals

8. Tipus de famílies en diferents situacions de risc: famílies en risc, en crisi o conflicte i en vulnerabilitat

- L'adopció
- Conflictes pares-fills
- Famílies reconstituïdes

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	45,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	2,50	0
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	10,00	0
Lectures de material complementari	5,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	5,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	5,00	0
Resolució de casos pràctics	5,00	0
Resolució de qüestionaris on-line	5,00	0
TOTAL	112,50	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia pretén garantir l'aprenentatge significatiu, l'adquisició estructurada dels coneixements científics, la relació teoria - pràctica i l'increment progressiu d'aprenentatge autònom.

Inclou: Lliçons magistrals i / o Exposicions orals, sobre els continguts més rellevants de cada tema, a diferents nivells d'aprofundiment. Realització d'activitats d'aprenentatge i aplicacions dels continguts teòrics. Orientacions per a la realització de treballs, seguiment i avaluació formativa i sumativa.

Exposició de treballs de camp o teoricopràctics realitzats pels alumnes.

AVALUACIÓ

Sistemes d'avaluació

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà a través de tres sistemes d'avaluació, tant a primera com a segona convocatòria:

SA1.- Valoració de continguts teòrics i pràctics mitjançant proves orals, escrites o de desenvolupament de destresa. L'examen suposa un 70% de la qualificació final i integra qüestions de resposta oberta i tancada. Recuperable a segona convocatòria.

SA2.- Presentació oral o escrita d'informes, treballs individuals o en grup, casos clínics, resolució de problema i maneig de proves diagnòstiques. Informe grupal obligatori consistent en crear un programa educatiu per a famílies. Suposarà la seua presentació oral i escrita. L'informe suposa el 20% de la qualificació final. Recuperable en segona convocatòria mitjançant el lliurament d'un treball individual.

SA3.- Participació activa a les activitats de classe, seminaris i tallers i motivació per la qualitat dels resultats de l'aprenentatge. Activitats individuals o en grup realitzades per l'estudiant al llarg de tot el semestre i plantejades pel professor/a a l'aula. El valor de les activitats és un 10% de la qualificació final. No recuperable a segona convocatòria a causa del caràcter aplicat i presencial d'aquestes activitats. Es mantindrà la nota a segona convocatòria.

Requisits mínims per superar l'assignatura

En primera i segona convocatòria:

- Obtenir un 5 sobre 10 a la qualificació final
- Obtenir un 3,5 de 7 punts en SA1
- Obtenir un 1 de 2 punts en SA2

Sistema de qualificació

Només se sumaran els apartats contemplats en l'avaluació quan se superen els requisits mínims establits per a cada apartat d'avaluació.

Si en primera convocatòria no es supera algun dels tres apartats, es guardaran per a la segona convocatòria els punts obtinguts en els altres apartats superats.

L'avaluació de l'assignatura i la impugnació de la qualificació obtinguda quedaran sotmeses al que es disposa en el Reglament d'Avaluació i Qualificació de la Universitat de València per a títols de Grau i Màster (ACGUV 108/2017 de 30 de maig de 2017). http://www.uv.es/graus/normatives/2017_108_reglament_avaluacio_qualificacio.pdf.

D'acord amb aquesta, es concreta en expressió numèrica de 0 a 10 amb un decimal, usant la següent escala de qualificació:

- De 0 a 4.9: suspens
- De 5 a 6.9: aprovat
- De 7 a 8.9: notable
- De 9 a 10: excel·lent o excel·lent amb Matrícula d'Honor

En l'acta de l'assignatura s'incorporarà la qualificació obtinguda en primera convocatòria d'acord amb les següents regles:

- Si no hi ha qualificació de l'apartat d'avaluació amb major ponderació la qualificació serà NO PRESENTAT, amb independència de la resta.
- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació amb major ponderació, i aquest no aconsegueix requisits mínims, es farà constar SUSPENS i nota numèrica en base 10 de la qualificació d'aquest apartat.
- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació amb major ponderació, i aquest supera els requisits mínims establits, però no s'aconsegueixen aquests requisits en algun dels restants apartats, es farà constar SUSPENS i nota numèrica en base 10 de la qualificació de l'apartat pel qual no supera l'assignatura.

Tal com indica la normativa d'assignació de Matrícules d'Honor, serà per estricte ordre de nota. En cas d'empat s'assignarà la Matrícula a l'alumnat amb més nota al SE1 i si continua l'empat s'utilitzarà la qualificació del SE2. Si totes fossin iguals el professorat pot posar una prova addicional a l'alumnat implicat.

La còpia o plagi manifest de qualsevol tasca part de l'avaluació suposarà la impossibilitat de superar l'assignatura, sotmetent-se seguidament als procediments disciplinaris oportuns.

Tingueu en compte que, d'acord amb l'article 13. d) de l'Estatut de l'Estudiant Universitari (RD 1791/2010, de 30 de desembre), és deure de l'estudiantat abstenir-se en la utilització o cooperació en

procediments fraudulents a les proves d'avaluació, en els treballs que es facin o en documents oficials de la universitat.

Davant de pràctiques fraudulentes es procedirà segons el que determina el Protocol d'actuació davant de pràctiques fraudulentes a la Universitat de València (ACGUV 123/2020):
<https://www.uv.es/sgeneral/Protocolos/C83sp.pdf>

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Arranz, E. (2004). Familia y desarrollo psicológico. Pearson
- Gimeno, A. (1999). La familia. El desafío de la diversidad. Ariel
- Llavona L.M., y Méndez F.X. (2012). Manual del psicólogo de familia. Un nuevo perfil profesional. Pirámide.
- Rodrigo, M. J., y Palacios, J. (2004). Familia y desarrollo humano. Alianza Editorial

Complementàries

- Nardone, G. (2003). Modelos de familia. Conocer y resolver los problemas entre padres e hijos. Herder.
- Neuburger, R. (1997). La familia dolorosa. Herder.
- Ochoa de Alda (2004). Enfoques en terapia familiar sistémica. Herder
- Schlippe, A.V. y Schweitzar. J. (2003) Manual de terapia y asesoría sistémicas. Herder.
- Siegel (2005) Ser padres conscientes. Edit. La llave